

Maikadwa Ay Libro Maipanggep Sin Aari Maipanggep Sin Libro Ay Nay

Din libro ay nay di kaitoloyan din naisolat sin Omona Ay Libro Maipanggep Sin Aari maipanggep sin nanturay sin nansian ay nasyon ay Israel ya Juda enggana sin naabakan da ay dowan. Din kapital di Israel ay Samaria et inabak Ari Salmaneser ay taga-Assyria sin 722 B.C. Inpakaana di odom ay Israelita et inpilit na ay en da makiili ed Assyria. Din kapital di Juda ay Jerusalem et inabak ya binakas Ari Nebukadnezzar ay taga-Babilonia sin 586 B.C. Am-in din Israelita ay babaknang, nangato di saad na ya nalainng et naipakaan da ay en makiili ed Babilonia. Naamag dana ay lawa begew sin naipidwapidwa ay nanokdokogan di aari ya ipogaw ed Israel ya Juda en Yahweh ay Diyos da.

Ngem baken omipasadot am-in ay naisolat isna. Maistorya abe din nakaskasdaaw ay inam-amag Eliseo ay naisokat en Elias ay mamadton Diyos.

Din Linaona

Din inam-amag Eliseo ay mamadto 1:1–8:15

Din nansosokat ay aari ed Israel ya Juda 8:16–17:4

Din naabakan di Samaria 17:5-41

Din aari ed Juda manipod sin timpon Hezekias 18:1–24:20

Din nabakasan di Jerusalem 25:1-30

Da Elias En Ari Ahazias

Idi namingsan, nag-as si Ahazias ay ari ed Israel ay napo sin atep di palasyo na et palalo ay nasakitan sisya. Isonga nan-ibaa si en manpasip-ok mo sinoy ipaammon din sinan didiyos ta amoana mo mailatonan. Ngem inabat Elias ay mamadton Diyos din inbaan di ari et inpaammo na en daida din inbagan Diyos. Kinwanin Diyos en matey si Ahazias gapo ta nan-ibaa si manpasip-ok. Et natongpal, pag maisokat si Joram ay esa ay anak Ahab ay man-ari ed Israel, tan magay anak Ahazias. (1:1-18)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

2

Din Nangieyan Diyos En Elias Ed Langit
(2:1-15)

¹ Idi dandani ay alaen Diyos ed langit si Elias babaen si alinposapos, manmandan da en Eliseo ay napod Gilgal. ² Kanan Elias en Eliseo, “Isna ka tan inbaan Diyos sak-en ed Betel.”

Ngem kanan Eliseo, “Isapatak sin matmatago ay Diyos ya en sik-a ay adiak taynan sik-a.” Et nankoyog da ay inmey ed Betel.

³ Wada di grupon di mamadto ay mantee isdi ay inmey en Eliseo yan kanan da, “Ay ammom ay alaen Diyos din apom ay isian en sik-a ed wani ay agew?”

Kanan Eliseo, “Aw, ammok ngem adi takon apapaten sa.”

⁴ Kanan kasin Elias en Eliseo, “Mataynan kas na tan inbilin Diyos ay emeyak ed Jerico.”

Ngem kanan Eliseo, “Isapatak sin matmatago ay Diyos ya en sik-a ay adiak taynan sik-a.” Et nankoyog da ay inmey ed Jerico. ⁵ Wadas di di mantee ay grupon di mamadto ay nansalodsod en Eliseo, “Ay ammom ay alaen Diyos din apom et isianan sik-a ed wani ay agew?”

Kanan Eliseo, “Aw, ammok ngem adi takon apapaten sa.”

⁶ Pag kanan Elias en Eliseo, “Mataynan kas na tan inbilin Diyos ay emeyak ed ginawang ay Jordan.”

Ngem kanan Eliseo, “Isapatak sin matmatago ay Diyos ya en sik-a ay adiak taynan sik-a.” ⁷ Intoloy da ay nandan yan waday grupon di mamadton Diyos ay inmonod en daida ed Jordan. Sinmaldeng da Elias en Eliseo sin benget di ginawang yan wada da din mamadto sin baken onay addawi ay mangiila en daida. ⁸ Kinaan Elias din tak-ep di bado na asi na kinopin, pag nan iseppat sin danom yan nansian din danom et namgaan di dinan da Elias ay nanbalasat.

⁹ Idi nakabalasat da, kanan Elias en Eliseo, “Sinoy laydem ay idawat ko asiak maiaddawi en sik-a?”

Kanan Eliseo, “Idawtam kod sak-en si dobli ay bingay sin panakabalin mo.”*

---

* **2:9** Mo maibasar sin linteg di Israelita, dobli di tawid di besag ay anak mo din aag-i na. Wada abey lebbeng na ay adi inawat di aag-i na. Isonga din layden Eliseo ay kalien et mabigbig komas sisya ay din kosto ay nanawid sin panakabalin Elias ya dobli koma di tawidena ay panakabalin mo din odom ay mamadto.

¹⁰ Kanan Elias, “Naligat san kedkedawem ngem matongpal sa mo mailam sak-en sin kaisianak en sik-a, ngem no maga et adi maidawat en sik-a.”

¹¹ Idi manmandan da dowan dan mankalkali, bigla et ay nawada di manbidbidang ay kalisa ya kabayo ay nandan sin nan-gawaan da, pag ikayang di alinposapos si Elias ed daya. ¹² Inilan Eliseo et binogawanas Elias ay kanana, “Ama, ama! Napigsa ay manalaknib isnan Israel!” Manipod sidi yan adi na kasin inil-ilas Elias. Kabisngit si Eliseo sin bado na gapo si sakit di nemnem na.

¹³ Pinidit na din nag-as ay tak-ep di badon Elias pag mantaoli sin benget di ginawang ay Jordan.

¹⁴ Inseppat na sin danom din nag-as ay badon Elias yan kanana, “Intoy kad-an pay Yahweh ay Diyos en Elias?”

Idi sineppat na din danom, nansian et nandan ay nanbalasat. ¹⁵ Kanan din grupon di mamadto ay napod Jerico ay nangiilan sisya, “Wada en sisya din panakabalin Elias.” En da inabat, pag dan manyakog-ong sin sangoanana.

16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

3

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

4

Din Namadangan Eliseo Sin Nalasang Ay Naotangan

(4:1-7)

¹ Sin namingsan, inmey en Eliseo din asawan di esa ay pankalkalian Diyos ay esa sin grupon di mamadto yan kanana, “Apo, natey si asawak.

Ammom met ay pinatpateg na si Diyos, ngem ed wani yan inmali din nangiotang. Magay ibayad ko, isonga kanana en alaena din doway lalaki ay anak ko ta panbalinenas bag-ena.”

² Kanan Eliseo ay nansalodsod, “Sinoy maibadang ko en sik-a? Ibagam kod di wada ay sanikwam sin beey mo.”

Kanan din babai, “Apo, maga polos malaksig si at-atik ay lanan di olivo.”

³ Kanan Eliseo, “En ka manbolod sin am-in ay tinokmang mo si ad-ado ay koli ay magay naigto.

⁴ Mo idateng mo sin beey yo, senggpep kayo sin aan-ak mo ta in-eb yo, pag kayon ilogi ay pey-an si lana din amin ay koli et din mapno yan ikasin yo.”

⁵ Tinaynan din babai si Eliseo yan sinenggpep sisya ya din aan-ak na sin beey da et inin-eb da. Idawdawat din aan-ak na din koli dowanen peypey-an. ⁶ Idi napno da amin din koli, kanana sin esa ay anak na, “Man-iali kayo si esa.”

Ngem kanan da, “Enggay nisa.” Idi siya di, sinmaldeng din lana ay man-ayos.

⁷ Binmela din babai ay en nangipaammo en Eliseo yan kanan Eliseo en sisya, “En ka ilako din lana ta say ibayad mo sin otang mo. Omanay din mabay-an ay panbiyag yo sin an-ak mo.”

*Din Nakaskasdaaw ay Inamag Eliseo ed Sunem
(4:8-37)*

⁸ Sin namingsan ay inmeyan Eliseo ed Sunem, inayagan di esay baknang ay babai ta makikan sin beey da. Manipod isdi, kanayon ay maspad ay makikan mo emey isdi ay ili. ⁹ Kanan din babai sin asawa na, “Masiguradok ay nasantoan

ay ipogaw Diyos din lalaki ay doy ay kanayon ay mandagdagos sin beey ta. ¹⁰ Man-amag ta si kitkittoy ay kowarto sin ngato, asi tan pey-an si katri, lamisaan, tokdoan ya pansilawan ay osalena ta isdi ay mandagdagos mo omali isnan beey ta.”

¹¹ Sin namingsan ay inmey si Eliseo isdi, en binmaktad sin akin ngato ay kowarto. ¹² Kanana en Gehazi ay baa na, “En ka ayagan din babai.” Inayagana et en pinmika din babai sin kad-ana. ¹³ Kanan Eliseo en Gehazi, “Ibagam en sisya mo sino di maitolong ko ay isobalit isnan kinasiged na en daita. Amangan mo laydena ay enak makikali sin ari ono sin komander di sosoldado para en sisya.”

Ngem kanan din babai, “Wada met amin ay kasapolak isnan ilik ay kad-an di kakailiak.”

¹⁴ Dinamag Eliseo en Gehazi, “Sino ngin ngarud di maidawat ko?”

Kanan Gehazi, “Magay anak da yan enggay nakay si asawa na.”

¹⁵ Pag kanan Eliseo, “Ayagam sisya.” Inayagana et pinmika din babai sin segpan. ¹⁶ Kanan Eliseo, “Sin siya na ay timpo sin omali ay tawen, manbakwa ka si anak ay lalaki.”

Ngem kanan din babai, “Apo, ipogaw daka en Diyos isonga adi ka koman iet-etekan nan mansilbi en sik-a.” ¹⁷ Ngem nawad-an din babai et nan-anak si lalaki sin kaman nidi ay timpo sin inmali ay tawen ay kaman din inbagan Eliseo.

¹⁸ Dinmakdake din anak yan sin namingsan inmonod en ama na ay wada sin kad-an di man-an-ani. ¹⁹ Idi siya et di, bigla ay kinalianas ama na yan kanana, “Aney! Din toktok ko!”

Pag kanan ama na sin esa ay bag-ena, “Iey mo en ina na.” ²⁰ Binakwan din bag-en ay in-ey sin inan di anak et binabakwan ina na enggana ay alas dosi, pag et matey din anak. ²¹ In-ey na din anak sin akin ngato ay kowarto, pag nan pabaktaden sin kaseyseyepan din mamadton Diyos. Binmala et in-eb na. ²² Inayagana si asawa na yan kanana, “Pangaasim kod ta man-ibaa kas na si esa ay bag-en ya dangki ta emeyak ay dagos sin kad-an din ipogaw Diyos, asiak mantaoli.”

²³ Kanan asawa na ay mandamag, “Sinoy gapo ay emey ka en sisya ed wani ay agew yan baken beskan di bowan ay pan-idatonan tako* ono agew ay pan-illengan?”

Ngem kanan din babai, “Olay adi.” ²⁴ Inpaiamag na din silyan di dangki yan nangabay, pag na et kanan sin bag-ena, “Dagdagem din dangki. Adi kan pan-inayaden begew en sak-en mo adiak ibaga.” ²⁵ Et inmey sin kad-an di mamadton Diyos sin dontog ay Carmel.

Idi tinamang Eliseo din babai sin addawi pay laeng, kananan Gehazi ay baa na, “Dooy ay omalali din babai ay taga-Sunem. ²⁶ Dalasem, managtag ka ay en mangabat ta damagem mo mayat met laeng di kasasaad na, si asawa na ya din anak da.”

Idi dinamag Gehazi, kanan din babai ay nanongbat, “Mayat amin.”

²⁷ Idi domateng sin kad-an Eliseo sin dontog,

---

* **4:23** Mo maibasas sin bilin Diyos (Bilbilang 28:11-15), tonggal beskan di bowan yan man-idaton din Israelita si aanimal ay mapooan.

kapakod sin sikin Eliseo.† Itodon koman Gehazi ngem kanan Eliseo, “Bay-am, tan palaloy ladingit na, ngem nay adi inpaammon Diyos en sak-en di gapo na.”

²⁸ Kanan din babai, “Apo, adiak met nankedaw en sik-a si anak yan kanak abe en adi ka koman omietek ay mangidawat si pannamnamaak.”

²⁹ Binilin Eliseo si Gehazi ay kanana, “Bilkoam san badom ta itagtag mo nan sokod ko ta ipatang mo sin ropan di anak. Adi kan somalsaldeng ay mangkablaaw mo waday abatem yan mo kablaawan das sik-a, adi ka masapol ay songbatan.”

³⁰ Ngem kanan din inan di anak, “Isapatak en sik-a ya din matmatago ay Diyos ay adiak taynan sik-a.” Isonga pinmika si Eliseo et nakikoyog en sisya.

³¹ Nangon-ona si Gehazi ay inpatang na din sokod sin ropan di anak, ngem magay mailas nambaliwana ay kailaana ay mabiyag isonga nantaoli ay en nangabat en Eliseo yan kanana, “Adi met binmangon din anak.”

³² Idi somawang si Eliseo, wada din anak ay naipapabaktad sin katri na yan magay biyag na.

³³ Sinenggep pag nan in-eb et ang-anggoy da ay dow a sin anak, pag mankararag en Diyos. ³⁴ Pag lomakpap sin awak di anak dowan an itakap din tepek, mata ya takkay na sin tepek, mata ya takkay di anak et inmatong din awak di anak.

³⁵ Kinmaan si Eliseo ay mandinad-an sin kowarto

---

† 4:27 Ogalin di ipogaw sisi, mo manpakod da sin sikin di pankedawan da, say iyat da ay mangipadagsen sin kedawen da.

asi kasin lomakpap sin awak di anak. Kaakbis din anak si namin pito yan kiniyat na din mata na. ³⁶ Inpaayag Eliseo en Gehazi din babai ay taga-Sunem. Idi domateng yan kanana, “Alaem nan anak mo.” ³⁷ Sinenggep et nanyakog-ong ay nandokmog sin sangoanan Eliseo, asi na alaen din anak na, pag bomala. ^{38 39 40 41}

Din Namakanan Eliseo Si Sin-Gasot Ay Ipogaw (4:42-44)

⁴² Sin namingsan, waday lalaki ay napod Baal Salisa ay nangiey en Eliseo si kaap-apit na ay mais ay naidamdam ya dowanpo ay tinapay ay napo sin sabog ay nangon-onaen da ay inani. Kanan Eliseo sin baa na, “Ipaikan mo dana sin papasolot ko ay mamadto.”

⁴³ “Ngem adi met omanay sa si sin-gasot ay ipogaw,” kanana ay sinombat.

Kanan aben Eliseo, “Idawat mo od en daida, tan inbagan Diyos ay mangan da ay kosto yan wada pay di mabay-an.” ⁴⁴ Siya di, insango na en daida et tinmet-ewa din inbagan Diyos, tan nangan da am-in yan wada abey nabay-an.

5

Si Naaman Ya Din Balasitang Ay Israelita

¹ Wada di si Naaman ay komander di sosoldadon din ari ed Syria. Madaydayaw ay ipogaw yan peteg ay binanbanol din apo na tan gapo en sisya, nangabaken Diyos ed Syria. Natoled ay soldado ngem nakaptan si kaeegyat ay sakit di kodil.

² Sin namingsan ay ginobat din taga-Syria ed Israel, waday balod da ay balasitang ay Israelita et nanbalin sisya ay bag-en din asawan Naaman. ³ Kanan din balasitang sin apo na ay babai, “Mo en koman manpaila din apok sin pankalkalian Diyos ed Samaria et agasana din sakit di kodil na.”

⁴ Inmey si Naaman sin kad-an di ari et dinad-at na din inbagan di balasitang ay Israelita. ⁵ Kanan din ari, “Mabalin, emey ka. Mansolatak sin ari ed Israel.” Et inmey si Naaman yan nan-itakin si sinpo ay talento ay palata,* pitopolo ay kilo ay balitok ya sinpo ay paris ay bado. ⁶ Indawat na din solat sin ari ed Israel yan siya nay kanan din solat: “Nay di solat ay mangipaammo ay inbaak nan si Naaman ay mansilsilbi en sak-en ta agasam din sakit di kodil na.”

⁷ Idi binasan din ari ed Israel din solat, kabisngit sin bado na yan kanana, “Apay nga inbaan san ari ed Syria nan kaeegyat di sakit di kodil na yan kanana en agasak? Ay Diyosak aya ta kabaalak ay mamse ya manago kasin? Gandat ay man-ananap si pan-gapoana ay omibaw.”

⁸ Idi dinngen Eliseo, ay mamadton Diyos, ay siya na di napasamak, nan-ibaa si nangibaga sin ari, “Apay nga binisngit mo din badom? Ibaam din lalaki ay sana en sak-en ta maammoana ay waday pankalkalian Diyos isnan Israel.”

⁹ Et siya di, nanlogan da Naaman sin kalisa na ay inmey sin beey Eliseo et sinmaldeng da sin kad-an di segpan. ¹⁰ Waday inbaan Eliseo ay nangibaga

---

* **5:5** Nasurok ay 32 ay kilo di esa ay talento ay palata, isonga din intakin Naaman ay palata et emey ay 340 ay kilo.

en Naaman, “En ka man-ames si mamin pito sin ginawang ay Jordan et maagasan din kodil mo ya malinisan.”

¹¹ Ngem palaloy bonget Naaman ay kinmaan yan kanana, “Inpagarup ko ay en omabat ya mankararag en Yahweh ay Diyos na, asi nan iwasawas din takkay na sin patag di sakit ko ta maagasan! ¹² Ay baken ayan nalinlinis di danom ed Abana ya Farfar ay ginawang ed Damascus mo din amin ay danom isnan Israel? Ay adiak malinisan mo say pan-amsak?”

¹³ Ngem inmey sin kad-ana din baa na yan kanan da, “Mo naligat koma di ipaamag din mamadton sik-a, ay adim ayan amagen? Ay sino od abey adi kan pangamagan issan kanana en ‘Man-ames ka ta dadlon maagasan din kodil mo?’” ¹⁴ Et tinongpal Naaman din inbagan di mamadton Diyos. Nanballalong sin ginawang ay Jordan et en nantab-en sidi si namin pito. Pag maitaoli din sigod ay kodil na yan nalinis ay kaman kodil di moyang.

¹⁵ Nantaolis sisya ya din amin ay kinoyog na sin kad-an Eliseo. En da pinmika sin sangoanana yan kanana, “Ed wani yan inammoak ay magay odom ay Diyos isnan intiro ay lobong mo adi et anggoy din Diyos di Israel. Pangaasim koma, apo, ta awatem nan isagot ko.”

¹⁶ Ngem kanan din mamadto ay nanongbat, “Isapatak en Diyos ay matmatagos eng-enggana ay pansilsilbiak ay maga polos di awatek.” Ipirit Naaman ngem sinigaana.

¹⁷ Kanan Naaman, “Mo sigaam, ipalobos mo kod ay isaak di kaad-adon di lota ay kabaelan di dowa

ay kabayo ay kalgaen,[†] tan manlogi ed wani, maga di idaton ko ay mapooan ya odom ay datdaton mo baken si Diyos di pangidatonak. ¹⁸ Ngem sapay koma ta pomakawan si Diyos mo makisgepak sin ari mi ay apok sin timplon Rimmon ay diyos mi ya makidokmogak en sisya sin sangoanan Rimmon.”

¹⁹ “Somaa ka ay natalna di nemnem mo,” kanan Elias.

Din Dosan Gehazi

Siya di, nanlobwat da Naaman ay somaa. Adi da onay inmaddawi ²⁰ yan kanan Gehazi ay baan Eliseo sin nemnem na, “Palalo di kinaanos din apok sin taga-Syria ay doy. Adi na et inawat din idawdawat na. Isapatak en Diyos ay apayawek daida ta enak mankedaw.” ²¹ Et inapayaw Gehazi da Naaman.

Idi tinamang Naaman sisya ay managtagtag ay omasag-en, kadisaag sin kalisa na et inabat na yan kanana, “Sinoy napasamak?”

²² Kanan Gehazi, “Maga, ngem inmibaa din apok tan waday dinmateng ay doway ay mimbrosin grupon di mamadto ay napo sin kadondontogan ed Efraim. Pangaasim kod ta idawtam daida si esay talento ay palata ya doway paris ay bado.”

²³ Kanan Naaman, “Pangaasim ta alaem nan doway ay talento.” Inpilit Naaman et inpeey na si doway ay sako din doway ay talento ay palata ya doway paris ay bado. Inpag-ena si doway ay baa

---

[†] **5:17** Kanan Naaman en adi mabalin ay dayawenas Yahweh ay Diyos di Israelita mo magay isaa na ay lota ay napo ed Israel. Tan din pannemnem da ed idi, din mabalin anggoy ay pandaydayawan da si diyos da et din daga ay okan din diyos ay sana.

na et in-on-ona da en Gehazi. ²⁴ Idi domateng si Gehazi sin bilig ay kad-an di beey da en Eliseo, ina na sin doway ay baa din in-geenan da et indolina sin beey, pag nan ibaas daida ay mantaoli.

²⁵ Makdeng pay di, inmey sin kad-an Eliseo ay apo na. “Gehazi, intoy inmeyam?” kanan Eliseo yan kanan Gehazi ay nanongbat, “Maga met di inmeyak, apo.”

²⁶ Ngem kanan Eliseo, “Inilak sin nemnem ko din nandisaagan di lalaki sin kalisa na ay en nangabat en sik-a. Baken kosto ay timpo ed wani ay pangaan si pilak ono pangawatan si bado, daga ay namolaan si olivo ya obas, animal ya baa. ²⁷ Ed wani, komapet si eng-enggana en sik-a ya sin polim din sakit Naaman.” Idi kinmaan si Gehazi sin kad-an Eliseo, kinapet di kaeegyay ay sakit di kodil et kinmilakilat din kodil na ay kaman andap.

6

Din Wasay ay Tinmay-apew (6:1-7)

¹ Sin namingsan, kanan din grupon di mamadto en Eliseo, “Palalo ay nalipit nan pakibebbeeyan min sik-a. ² Palobosam kod dakami ay emey ed Jordan ta en kami manpoyo si sag-eesa ay kaiw ay iamag takos beey.”

Kanan Eliseo, “Aw a, emey kayo.” ³ Nanpakaasi di esa en makiey si Eliseo et nakiey en daida. ⁴ Inmey da ed Jordan et nilogian da ay nanpoyos kaiw.

⁵ Idi man-getgetad din esa, nalokmos din wasay et nag-as sin posong, isonga kanana, “Apo, ay ta et na! Intoy iyat ko pay yan owat kon binolod?”

⁶ Kanan Eliseo, “Intoy nag-asana?” Idi initdon din lalaki, nanpoto si Eliseo si kitkittoy ay pingin di kaiw ay intep-a na sin posong yan pag et tomay-apew din wasay.

⁷ “Alaem!” kanan Eliseo et inan din lalaki.

Din Nangodaban Diyos Si Sosoldado Ay Taga-Syria

(6:8-23)

⁸ Sin doy ay timpo, ginobat din ari ed Syria din Israelita. Nakikali sin oopisyal na et pinili na din ili ay en da gobaten. ⁹ Ngem nan-ibaas Eliseo si en mangidadaan sin ari ed Israel ay bantayan da koma din lugar ay doy tan planon din taga-Syria ay en gobaten. ¹⁰ Isonga inbaan din ari ed Israel di sosoldado ta gowardiyaan da di ay lugar. Namin piga ay napasamak di.

¹¹ Palalo di bonget din ari ed Syria, isonga inayagana din oopisyal na yan kanana, “Sino en dakayo di manglilipot ay nan-isodsod sin ari ed Israel?”

¹² Kanan di esa, “Apo ari, maga en dakami ngem si Eliseo ay mamadto ed Israel di mangibagbaga sin ari, olay pay din ibagam sin oneg di kowartom.”

¹³ Kanan din ari, “En kayo anapen di kad-ana ta man-ibaaak si en manpap en sisya.” Wada di nangibaga en wadad Dotan ¹⁴ et nan-ibaa si ad-ado ay soldado ay nangabayo ya nanlogan si kalisa ay para gobat. Labi di inmeyan da et nilikob da din ili.

¹⁵ Nasapa ay binmangon sin kabigatana din baan Eliseo. Idi bomala, inila na di ad-ado ay sosoldado pati din nangakabayo ya nangakalisa

ay nanglikob sin ili. Kanana en Eliseo, “Apo, inayan et na! Sino pay di amagen ta?”

¹⁶ Kanan din mamadto, “Adi ka emegyat tan ad-ad-ado di gait ta mo si daida.” ¹⁷ Pag nan kanan ay nankararag, “Sik-a ay Yahweh, bokatam kod din mata na ta ilaena.” Binokatan Diyos din mata na et inila na ay napno din dodontog si omap-apoy ay kabayo ya kalisa ay para gobat ay nanglikob en Eliseo.

¹⁸ Idi sinmag-en din kalaban da, kanan Eliseo ay nankararag, “Apo Yahweh, godabem kod da nan ipogaw ay nay.” Pinatgan Diyos din kararag Eliseo et ginodab nas daida.

¹⁹ Idi siya di, inmey si Eliseo sin kad-an da yan kanana, “Baken sinay di danan ya ili ay kad-an din an-anapen yo. Omonod kayon sak-en ta itdok di kad-ana.” Et inpango nas daida ed Samaria.*

²⁰ Idi enggay sinenggep da sin siyodad, kanan Eliseo ay nankararag, “Yahweh, bokatam kod din mata da.” Binokatan Diyos din mata da et idi manmokilang da, kambaw wada da sin oneg di alad ed Samaria!

²¹ Idi inilan din ari ed Israel daida, kanana en Eliseo, “Apo, ay peslek daida? Ay mayat mo peslek daida?”

²² Ngem kanan Eliseo, “Adi yon pespeslen. Olay din depapen yo sin gobatan et adi yon peslen. Ag-pos et mo idawtan yos daida si kanen ya inomen da ta asi da mantaoli sin apo da.” ²³ Siya et di inpaisaganan din ari di ad-ado ay makan et idi makakan ya makainom da, inbaa nas daida ay

---

* **6:19** Ed Samaria di kapital di Israel. Naaladan di ay siyodad ay kad-an di ad-adoy soldado ay Israelita.

mantaoli sin apo da. Et say nangisaldengan din gugrupon di soldado ay taga-Syria ay en mamalpaligat sin Israelita.

Din Nanlikoban Da Benhadad Ed Samaria

Idi inmey di pigay tawen, en nakigobat da Benhadad ay ari ed Syria ed Israel et linikob da din siyodad ay Samaria. Naabos di naidodolin ay makan et palalo ay nadagdagaangan din omili. Gapo sin palalo ay dagaang da, wada day odom ay babai ay namse ya nangisida sin mismo ay anak da.

Idi siya di, kanan Eliseo en Joram ay ari ed Israel en bigla ay ipasaldeng Diyos din betil. Sin labi ay doy, inpadngen Diyos sin sosoldado ay taga-Syria di ngalawngaw di ad-aad-ado ay soldado ay omasasag-en. Kanan da en din dinnge da et din sosoldado ay Heteo ya taga-Egipto ay linagboan di Israelita ay en mangobat en daida, isonga kataynan da sin tolda ya am-in ay sanikwa da et linmayaw da ay somaa. Kambaw baken sosoldado di dinnge da mo adi et sinsinan ngalawngaw ay inpadngen Diyos en daida. Siya di, naisalakan din omili ed Samaria et makabala da kasin ay en manganap si kanen da. (6:24–7:20)

24 25 26 27 28 29 30 31 32 33

7

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Din Nanongpalan Jehu Sin Inpadton Elias Ed Idi Sin nanturturayan Ari Joram ed Israel, doway ay ari di nanturay ed Juda, si Jehoram ya si Ahazias

ay anak na ay naisokat en sisya. Lawa di inamag da ay dowa sin pangilan Diyos. Sin timpon da Joram en Ahazias, inbaan Eliseo di gait na ay mamadto ta ena dotokan si Jehu ay ari ed Israel. Sin nangdotokana en sisya, binilina abe ta peslena am-in ay pamilyan Ahab ta maibaes din nateyan di ad-ado ay mamadton Diyos ay pinse da en Jezebel. Tinongpal Jehu din naibilin en sisya. Pinse nas da Joram ay ari ed Israel ya si Ahazias ay ari ed Juda, pati si Jezebel ay inan Joram. Inpapse na abe am-in din nabay-an ay poli ya toton-od Ahab ay say natongpalaan din inpaipadton Diyos en Elias. Pag nan ipaayag am-in din mamadto ya papadin Baal ya am-in din mandaydayaw en sisya ta matopog da sin dakdake ay timplon Baal, et inpapse nas daida am-in. Pag nan bilinen din sosoldado na ta dadaelen da din timplon Baal, et tinongpal da. Nanbalin ay panisboan, et say pangos-osalan di ipogaw engganad wani. Say inamag Jehu dadi ay nangipasaldeng sin panaydayawan di ipogaw en Baal, ngem adi na inpasaldeng din panaydayawan da sin dowa ay sinan baka ay naames si balitok ay insaad Jeroboam ed Betel ya ed Dan. Dowanpo ya wao ay tawen di nanturayan Jehu ed Israel. (8:16–10:36)

8

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

9

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34

10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34

Din Kinalawan Atalia Ya Kinasiged Joas

Idi naammoan Atalia ay inan Ahazias ay natey sisya, ipapse na koma am-in din pamilyan di anak na ay maisokat koma ay man-ari. Ngem waday nangilayaw en Joas ay anak Ahazias et intabonas sisya ya din manpasoso en sisya sin esa ay kowarto sin Timplo. Enem ay tawen di nantean das di.

Sin maikapito ay tawen, inpabalan Jehoyada ay kangatoan ay padi si Joas et inpaammo na ay sisya din kosto ay ari. Inbilin aben Jehoyada ay peslen din papangolon di soldado si Atalia et tinongpal da. Pito ay tawen Joas sin nanlogiana ay manturay ed Juda. Siged di inamag na sin pangilan Diyos et inpaiamag na din nadadael sin Timplo na. Ngem idi nanturay si opatapolo ay tawen, pinsen di dow a ay opisyal na et naisokat ay ari si Amazias ay anak na. (11:1–12:21)

11

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

12

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

13

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Din Nateyan Eliseo

(13:14-21)

¹⁴ Nansakit si Eliseo si nakaro yan idi dandani ay matey, en inilan Jehoas ay ari ed Israel. Nangoga din ari yan kanana, “Ay amak, ay amak! Sik-a di napigsa ay nanalsalagnib isnan Israel.”

¹⁵ Kanan Eliseo ay nangibilin en sisya, “Man-a ka si pana ya bala na.” Nan-a si Jehoas, ¹⁶ yan binilin Eliseo ay binatena din pana et tinongpal na yan kinapay Eliseo din takkay na. ¹⁷ Binilin Eliseo ay bokatana din tawa ay naisagang ed Syria ta ipana na din iin-genana et say inyat na tet-ewa. Pag kanan Eliseo, “Sik-a di maiarig si panan Diyos ay pangabak na sin taga-Syria. Gobatem to daida ed Afek enggana ay dadlon kan abaken daida.”

¹⁸ Idi makdeng di, inbilin Eliseo ay alaena din odom ay pana ta ipana na sin lota. Namitlo ay pinanan din ari din lota yan pag somaldeng. ¹⁹ Manbonget et si Eliseo yan kanana, “Pinanam koma si namin lima ono namin enem ta say dadlon mon abaken din taga-Syria. Ngem ed wani, namin tolo anggoy ay abakem daida.”

²⁰ Pag matey si Eliseo et naiponpon.

Idi siya di, tinawtawen ay gobaten din Moabita din Israelita. ²¹ Sin namingsan, waday en nangiponpon si minatay da. Inila da et di bonggoy di tollisan ay Moabita yan kaitep-a da sin bangkay sin naiponponan Eliseo pag dan katagtag. Idi kosto ay naigiwit din bangkay sin tong-an Eliseo, natago et din natey ay sana et pinmika. ^{22 23 24 25}

Din Nansosokat Ay Ari Enggana Sin Naabakan Di Samaria

Sin inmon-onod ay tawen, ad-ado di ari ay nansosokat ay nanturay ed Israel ya ed Juda. Sigid di ogalin di odom, lawa di odom. Din naodi ay nangituray ed Israel et si Hoshea. (14:1–16:20)

15

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34

16

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

17*Din Naabakan Di Samaria
(17:1-7a,13-19)*

¹ Sin maikasinpo ya dow a ay tawen ay nanturayan Ahaz ay ari ed Juda, naisaad si Hoshea ay anak Ela ay man-ari ed Israel. Ed Samaria di nangisaadan dan sisya ay ari et nanturay si siyam ay tawen. ² Nanbasol en Diyos ngem baken kaman din inam-amag di aari ed Israel ay sinokatana. ³ Ginobat Salmaneser ay ari ed Assyria et sinmoko si Hoshea, isonga tinawen ay nanbaybayad si bowis en sisya. ⁴ Ngem sin namingsan, waday inbaan Hoshea en So ay ari ed Egipto ta manpatolong yan insaldeng na abe ay manbayad si tinawtawen ay bowis. Idi inammoan Salmaneser, inpadpap ya inpaibalod nas sisya. ⁵ Pag nan gobaten din intiro ay Israel et nilikob da ed Samaria si tolo ay tawen. ⁶ Sin maikasiyam ay tawen di nanturayan Hoshea, enggay sinakop din arin di Assyria* ed Samaria et inkoyog na ed Assyria din Israelita ay balod na. Nanteenas daida ed Hala, din odom sin asag-en di ginawang ay Habor ay sakop di Gozan yan din odom sin il-ili ed Media.

^{7a} Napasamak amin dana gapo ta nanbasol din Israelita en Yahweh ay Diyos da.

---

* **17:6** Kanan di odom en din arin di Assyria sin nakdeng an di gobat ed Samaria et si Sargon II ay naisokat en Salmaneser.

8 9 10 11 12 13 Inpanemnem Diyos din linteg na sin man-ili ed Israel ya Juda ya binagbagaanas daida babaen sin amin ay mamadto ya pankalkaliana ta dokogan da din lawa ay am-amagen da ya tongpalen da amin din linteg ay inbilina sin ap-apo da. ¹⁴ Ngem adi dan ikaskaso tan kinmenteg di nemnem da ay kaman din ap-apo da ay adi nantalek en Yahweh ay Diyos da. ¹⁵ Adi dan tinongpal din bilbilina ya din intolag na sin ap-apo da yan adi da aben inkaskaso din pamagbaga na. Nandaydayaw da si didiyosen ay magay silsilbi na et nanbalin da abes magay silsilbi na. Inonodan da din am-amagen di odom ay nasyon ay nandinmang olay mo inbilin Diyos ay adi da amagen di.

¹⁶ Dinokogan da amin din bilbilin Yahweh ay Diyos da et nan-amag da si dow a ay sinan baka ay nam-es si balitok ay dinaydayaw da ya nantood da si posti ay pangidaydayaw da en Asera. Nandaydayaw da sin tatalaw yan dinayaw da abe si Baal. ¹⁷ Indaton da din an-ak da ay mapooan dowan da et mansip-ok, man-gegey ya manpon-tos, et enggay inmongsan dan nemnem da ay nangam-amag si lawa sin pangilan Diyos, isonga inpabonget das sisya. ¹⁸ Palalo di bonget Diyos sin Israelita et inpakaanas daida sin sangoanana. Say nabay-an din tribun Juda, ¹⁹ ngem olay din tribun Juda yan adi dan tinongpal din bilina, tan inonodan da din ogali ay inonodan di Israelita.

20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41

*Si Ari Hezekias
(18:1-8)*

¹ Sin maikatlo ay tawen ay nanturayan Hoshea ay anak Ela ay ari ed Israel, nanlogi ay nanturay ed Juda si Hezekias ay anak Ahaz. ² Mantawen si downpo ya lima sin nanbalinana ay ari yan nanturay ed Jerusalem si downpo ya siyam ay tawen. Si Abia ay anak Zekarias di si ina na. ³ Din siged sin pangilan Diyos di inam-amag na ay kaman si apo na ay si David. ⁴ Dinadael na din pandaydayawan sin dodontog, ginmek na din tinootood da ay bato ay inbilang da ay inayan, ya pinoyo na din posti ay pangidaydayaw da en Asera. Minekmek na abe din bronsi ay sinan eweg ay inamag Moses ay kanan da en Nehustan, tan enggay et ay pan-idatonan di ipogaw si ipoo da ay insinso. ⁵ Nantalek si Hezekias en Yahweh ay Diyos di Israelita. Magay makaiso en sisya sin aari ay namangpango ya naisokat en sisya. ⁶ Adi polos nankeykeyat mo adi et intoltoloy na ay nantalek ya nantongpal sin bilbilin ay inpaammon Diyos en Moses. ⁷ Kinadkadwan Diyos sisya et kosto amin di nantongpalan di inam-amag na. Kinontra na din ari ed Assyria et sinigaana ay paituray en sisya. ⁸ Inabak na abe din il-ilin di Filisteo, olay kakitkittoyan ay sitio ya siya abe din naaladan ay siyodad, engganad Gaza ya din nandinmang ay il-ili. ^{9 10 11 12}

*Din Nangobatan Sennakerib Ed Juda
(18:13-16,17a,28-30,33)*

¹³ Sin maikasinpo ya opat ay tawen ay nanturayan Hezekias, en ginobat Sennakerib ay ari ed Assyria am-in din naaladan ay siyodad ed Juda

et inabak na. ¹⁴ Isonga sin kawada na ed Lakis inpatolod Hezekias di solat en sisya ay kanana, “Baken baw kayman kosto di inyat ko. Pangaasim ta komaan kayo isnan ilik ta bayadak olay sino ay ibagam.” Din insongbat Sennakerib et manbayad komas Hezekias si sinpo ay libo ay kilo ay palata ya sinlibo ay kilo ay balitok. ¹⁵ Isonga inpaw-it Hezekias am-in din palata ay naidodolin sin Timplon Diyos ya sin naidodolinan di kinabak-nang sin palasyo. ¹⁶ Kinaana abe din balitok ay inpakpak na sin eneb ya hamban di pantew sin Timplon Diyos et inpatolod na abe en Sennakerib.

^{17a} Idi siya di, inbaan Sennakerib din tolo ay kangatoan ay opisyal di sosoldado na ay emey sin kad-an Hezekias ed Jerusalem et inkoyog da di dakdake ay bonggoy di sosoldado ay nanlobwat ed Lakis. ^{18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28} Pinmika din komander yan kanana ay nangibogaw sin kalin di Hebreo, “Dengngen yo nan inbagan di maday-dayaw ay ari ed Assyria. ²⁹ Kanana, ‘Siliban yo ta adi ietekan Hezekias si dakayo, tan adi nan kabaelan ay isalakan dakayo. ³⁰ Adi kayo aben maitekan mo awisenas dakayo ay mantalek en Diyos ya mo kanana en isalakan Diyos dakayo et adi na ipalobos ay abakek si dakayo. ^{31 32 33} Ay siya mo waday diyos di olay sino ay nasyon ay nangisalakan si ipogaw na ta say adiak makaabak en daida?’ ” ^{34 35 36 37}

19

*Din Pamagbagan Isaias
(19:1-7)*

¹ Idi dinngen Ari Hezekias di, kabisngit sin bado na ay mangipaila sin sakit di nemnem na, pag manbado si makelsang ay sako yan inmey sin Timplo. ² Inbaa nas da Eliakim ay pangolon di mangas-asikaso sin palasyo, si Sebna ay sekretaryon di palasyo ya din papangolon di papadi, et nanbado das sako ay inmey sin mamadto ay si Isaias ay anak Amoz. ³ Kanan da en sisya, “Siya na di kanan Hezekias: ‘Timpon di ligat ed wani ay agew, madosdosa ya maibabain tako. Kaman din dandani ay bomalaan di anak ngem magay pigsan din ina ay mangipabala. ⁴ Inbaan din ari ed Assyria din komander di sosoldado na yan sapay koma ta dinngen Yahweh ay Diyos mo din inbagbaga na ay manglaslasoy en sisya ay matmatago ay Diyos ta dosaena begew isdi ay kinali na. Isonga ikararagam koma din nabayan ay kailian tako.’ ”

⁵ Idi dinmateng din oopisyal ay inbaan Ari Hezekias yan dinngen Isaias din inbaga da, ⁶ kanana en daida, “Ibaga yo sin apo yo ay siya na di inbagan Diyos: ‘Adi kan emegyat sin inbagan di baan di ari ed Assyria ay manglaslasoy en sak-en. ⁷ Iturong kon to di nemnem na ta say mo dengngena di baken kosto ay ipadamag di esa ay baa na, somaa, et isdi ay ipapsek si kampilan.’ ”

Laton ay nadamag Hezekias din inbagan Isaias, ngem asi et wada di solat ay inpaw-it Sennakerib ay pangege-egyat nan sisya ya din kakailiana ed Jerusalem. (19:8-13)

Din Kararag Hezekias
(19:14-19)

¹⁴ Idi inawat Hezekias din solat ay naipaw-it en sisya, binasa na, pag emey sin Timplon Diyos. Inoklag na din solat sin sangoanan Diyos, ¹⁵ yan kanana ay nankararag, “Sik-a ay Yahweh ay Diyos mi ay Israelita, wada ka ay tinmotokdo sin tronom sin nan-gawaan di dowa ay kerubim. Sik-a et anggoy di Diyos ay makaammo sin am-in ay nasyon isnan daga, tan sik-a di namarsua sin daga ya am-in ay wada ed daya. ¹⁶ Ed wani, Apo, ilaem kod din mapaspasamak en dakami. Dengngem abe din inbagan Sennakerib ay manglaslasoy en sik-a ay matmatago ay Diyos. ¹⁷ Tet-ewa iman ay begew sin aari ed Syria, naabosan di odom ay nasyon si omili ya nadadael di daga da. ¹⁸ Din aari ay nay et inwasit da abe din didiyosen da sin apoy et napooan da, tan baken dan tet-ewa ay diyos mo adi et owat bato ya kaiw ay inamag di ipogaw si sinan didiyos. ¹⁹ Isonga Yahweh ay Diyos mi, pangaasim ta isalakan mos dakami sin panakabalin nan ari ay nay, ta say pangammoan din omili sin am-in ay nasyon isnan daga ay sik-a et anggoy ay Yahweh di Diyos.”

Din Inpadton Isaias
(19:20,32-37)

²⁰ Idi siya di, nan-ibaa si Isaias ay anak Amoz si en nangibaga en Hezekias ay dinngen Yahweh ay Diyos di Israelita din kararag na maipanggep en Sennakerib ay ari ed Assyria ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² et siya na di inbagan Diyos maipanggep en sisya: “Adi makasgep sin

siyodad ay nay yan magay pana ay iturong nas na. Adi omasag-en di sosoldado na ay en mangobat. Maga abe di mangamag si somakyaban da ay manadael sin alad di siyodad. ³³ Adi polos makasgep isnan ili, tan awni et mantaoli sin nandanana ay inmali. Sak-en si Diyos ay nangibaga. ³⁴ Salaknibak ya isalakan ko din siyodad ay nay ta say madayawak ya matongpal din inkarik en David ay baik.”

³⁵ Sin labi ay doy, waday anghel Diyos ay inmey sin kampon di taga-Assyria yan pinse na di 185,000 ay sosoldado da. Idi bomangon din gagait da sin napat-aana, inila da din am-in ay natey.

³⁶ Siya di, tinopin da Sennakerib ay ari ed Assyria din tolda da et nantaoli da ay en nantee ed Nineve.

³⁷ Sin namingsan ay wadas sisya ay mandaydayaw sin timplon Nisrok ay diyos na, pinsen da Adrammelek en Sarezzer ay an-ak na et pag dan lomayaw ay emey ed Ararat. Et si Esarhaddon ay esa ay anak na di naisokat en sisya ay nan-ari.

20

Din Nansakitan Ya Nailatonan Hezekias

¹ Sin doy ay timpo, nansakit si Ari Hezekias yan enggay kaman matey. En inilan din mamadto ay si Isaias ay anak Amoz yan kananan sisya, “Inbilin Diyos en olnosem di amin sin beey mo tan adi ka mailatonan, et matey ka.”

² Siya di, sinagong Hezekias din dingding yan kanana ay nankararag, “Sik-a ay Diyos, nemnemem koma ay inpapasnek ko ay mansilbi en sik-a ya inpakat ko di amin ay kabaalak ay nangamag si kosto sin pangilam.” ³ Pag palalo ay man-anog-og.

⁴ Tinaynan Isaias din ari, ngem idi wada pay laeng sin gawan di bel-ayan di palasyo yan kanan Diyos en sisya en ⁵ mantaoli sin kad-an Hezekias ay mangiturturay sin ipogaw Diyos ta ibaga na en sisya, “Siya na di inbagan Yahweh ay say Diyos ay dinaydayaw David ay apom: ‘Dinngek din kararag mo ya inilak din nan-og-ogaam, et agasak sik-a. Sin maikatlo ay agew manipod ed wani, emey ka sin Timplo. ⁶ Paandoek pay si sinpo ya lima ay tawen di biyag mo ya isalakan kos sik-a ya din siyodad ay nay sin panakabalin di ari ed Assyria. Salaknibak din siyodad ay nay ta say madayawak ya matongpal din inkarik en David ay bag-en ko.’ ”

⁷ Makdeng pay di, binilin Isaias din baa ay kakoyog di ari ta tapalan da si igos din boyoy na. Tinongpal da et naagasan.

⁸ Sin daan pay laeng maagasan, kanan Hezekias ay nandamag en Isaias, “Into ngin di pangammoak ay agasan Diyos sak-en et makaeyak sin Timplo sin maikatlo ay agew?”

⁹ Kanan Isaias, “Siya na di sinyal ay ipailan Diyos ay pangammoam ay tongpalena din inkari na: Piliem di laydem mo manballalong si sinpo ay paskitan din alidong sin pan-orasan ono mantikid si sinpo ay paskitan.”*

¹⁰ Kanan Hezekias, “Baken nakaskasdaaw mo manballalong si sinpo ay paskitan, isonga laydek ay mantikid.”

---

* **20:9** Din pan-orasan da ed idi et waday agdan ay kostokosto di amag na ta say mo komayang din agew, waday alidong ay manballalong sin paskitan di agdan. Mo bomaba din agew, mantikid abe din alidong sin paskitan.

¹¹ Idi siya di, nankararag si Isaias et inpatikid Diyos din alidong si sinpo ay paskitan manipod sin gedeng na sin agdan ay in-amag Ari Ahaz.

Din Inpadton Isaias Ay Maiey Din Kinabaknang Hezekias Ed Babilonia

¹² Sin timpo ay doy, nadamag Merodak Baladan ay ari ed Babilonia ay anak Baladan ay nansakit ya nailatonan si Hezekias, isonga inbaa na di mangiey si solat ya sagot en sisya. ¹³ Sinangailin Hezekias din naibaa et inpaila na en daida din am-in ay indodolina ay kinabaknang ay siya da din palata ya balitok, nankinalasi ay bangbanglo ya nangina ay balsamo, din armas ya salida na, ya am-in di odom ay gameng na. Magay adi na inpaila en daida sin am-in ay kalasin di kinabaknang na ay wada sin palasyo ya ili ay panturayana.

¹⁴ Idi siya di, inmey din mamadto ay si Isaias en Hezekias yan kanana ay nandamag, “Intoy napoan dadi ay ipogaw, ya sinoy kanan da en sik-a?”

“Napo da sin addawi ay ili ay Babilonia,” kanan Hezekias ay nanongbat.

¹⁵ “Yan sinoy inila da sin palasyom?” kanan Isaias.

“Inila da am-in. Maga di kinabaknang ko ay adiak inpaila en daida,” insongbat Hezekias.

¹⁶ Pag kanan Isaias, “Siya na di ipaammon Diyos en sik-a: ¹⁷ ‘Awni man et domteng di timpo ay maiey ed Babilonia am-in din wada sin palasyom pati am-in abe ay indodolin di aap-om engganad wani. Maga di mabay-an. ¹⁸ Di odom abe ay

polim et maiey da ed Babilonia ta mansilbi da sin palasyon di ari.’ ”

¹⁹ Din pangawat Hezekias isnan inpadton Isaias et mayat ya natalna di kasasaad di panturayana engganas tongpal biyag na, isonga kanana, “Mayat di inpaibagan Diyos en sik-a.”

²⁰ Am-in di odom ay inam-amag Hezekias ay kaman din toled na ay makigobat, din nangamagana si tangkin di danom ya din inosok na ay kanal di danom ay emey sin siyodad et naisolat da sin libro ay kaistoryaan di biyag di aari ed Juda. ²¹ Idi matey si Hezekias, din anak na ay si Manasses di naisokat ay nan-ari.

21

Din Lawa Ay Ogalin Da Ari Manasses En Amon (21:1-6,10-15)

¹ Sinpo ya dow a di tawen Manasses sin naisaadana ay ari, et nanturay ed Jerusalem si limapolo ya lima ay tawen. Si Hefziba di ina na. ² Lawa di inam-amag na sin pangilan Diyos, tan inon-onodana din kadodogis ya kalkaliget Diyos ay ogalin di nanasyon ay inpakaan Diyos sin daga ay sinakop din Israelita. ³ Insaad na kasin din pandaydayawan sin dodontog ay dinadael Hezekias ay ama na. Wada abey inamag na ay altar ay pandaydayawan dan Baal ya sinabatana ay posti ay pangidaydayaw dan Asera ay kaman din inyat Ahab ay ari ed Israel. Nandokdokmog abe ay mandaydayaw sin katalatalaw. ⁴ Waday insaad na ay aaltar ay pandaydayawan da si sinan didiyos sin oneg

di Timplon Diyos sin lugar ay inbagan Diyos ay panbeeyana ya pandaydayawan di ipogaw en sisya. ⁵ Sin dowa ay lugar sin bel-ayan di Timplo, nan-amag abe si aaltar ay pan-ipoon das insinso ay pangidaydayawan da sin katalatalaw. ⁶ Peteg ay madagsen di basbasol na ay say binmongetan Diyos, tan indatona ay inpoo din mismo ay anak na. Manpontos, mankotom ya dowan aben manpasip-ok ya manpatolong si man-gengey. 789

¹⁰ Isonga inpaibagan Diyos sin mamadto ay mansilsilbi en sisya, ¹¹ “Peteg ay kadodogis di inam-amag Manasses ay ari ed Juda. Addawi ay lawlawa di basbasol na mo din taga-Canaan ed idi. Begew abe sin ad-ado ay sinan didiyos ay dinaydayaw na, inpango na din taga-Juda ay manbasol. ¹² Isonga sak-en ay Yahweh ay Diyos di Israelita et waday kaeegyat ay pasamak ay ipadateng ko ed Jerusalem ya sin kailili ed Juda ay kasngangan di mannge. ¹³ Dosaek ed Jerusalem ay kaman met laeng din inyat ko en da Ari Ahab ed Israel ya din poli na. Maabosan ed Jerusalem si omili ay kaman palato ay ponasan da pag dan baliktaden. ¹⁴ Din ipogaw ay mabay-an et taynak daida ta dadlon abaken di kalaban da ya itagtag da am-in ay kinabaknang da. ¹⁵ Amagek dana sin ipogaw ko, tan lawa di inam-amag da sin pangilak ay mangipabonget en sak-en manipod sin kinmaan di ap-apo da ed Egipto enggana ed wani.”

Idi natey si Manasses, naisokat si Amon ay anak na. Nanturay si Amon si dowa ay tawen anggoy,

pag et peslen di odom ay opisyal na, et naisokat si Josias ay anak na. (21:16-26)

16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26

22

Din Nantengan Da Sin Linteg Diyos (22:1-2)

¹ Wao di tawen Josias sin naisaadana ay ari, et nanturay ed Jerusalem si tolonpo ya esa ay tawen. Say si ina na si Jedida ay anak Adayas ay taga-Bozkat. ² Kosto di inamag na sin pangilan Diyos, tan tinadtadona si David ay apo na et inpapasnek na ay nansilbi en Diyos ay adi nasangsangaw.

Sin maika-18 ay tawen ay nanturayana, pinabaroana din amag di Timplon Diyos. Idi man-ob-obla da, waday dinteng da ay kopyan di linteg Diyos et en da inbasa en Josias. Sin nanngena sin naisolat isdi, kabisngit sin bado na begew sin sakit di nemnem na, tan say nangammoana ay adi baw inon-onodan din ap-apo na din bilbilin Diyos. Pag nan ibaa di en mandamag si esa ay mamadto mo sinoy ibagan Diyos. Kanan Diyos en dosaena din taga-Juda begew sin nanokogan dan sisya, ngem gapo ta pinatin Ari Josias din naisolat sin linteg Diyos ya inpababa nan nemnem na sin sangoanana, laton ay adi na edasan din dosa ay doy. (22:3-20)

3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

23

Din Inam-amag Josias Ta Tongpalena Din Linteg Diyos

(23:1-3,21-27)

¹ Idi siya di, inpaayag Ari Josias am-in din pangolon di ipogaw ed Juda ya ed Jerusalem, ² et nankokoyog da ay inmey sin Timplon Diyos. Nakiey abe din papadi ya mamadto ya am-in din man-ili ay nabibiteg ya siya abe din babaknang. Idi wada da ay mandengdenge, inbasa na am-in din naisolat sin Libron di Tolagan ay dinteng da sin Timplon Diyos. ³ Pag en pomika sin kad-an di postin di Timplo et inkari na en Diyos ay patienas sisya ya imongsana din am-in ay nemnem na ay mangonod sin linlinteg ya bilbilina ta say matongpal din intolag Diyos ay naisolat sin libro ay doy. Et pag ikarin din kaipoipogaw ay tongpalen da abe din intolag Diyos.

Idi makdeng di, inbilin Ari Josias ay ipabala da sin Timplo am-in din altar ya posti ya odom ay inos-osal da ed idi ay manaydayaw en Baal ta en da ipoo sin lasin di ili. Dinadael na abe din am-in ay pandaydayawan di ipogaw sin dodontog, pinoyo na din posti ay pangidaydayaw da en Asera ya pinse na din papadi ay nangipoppoo si insinso ay manaydayaw en Baal ya din katalatalaw. *(23:4-20)*

4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

²¹ Pag nan ibilin sin kaipoipogaw ay silibraran da din fiesta ay makwani en Nalabas ta say madayaw si Yahweh ay Diyos da ay kaman din naiso-

lat sin Libron di Tolagan. ²²⁻²³ Naamag na ed Jerusalem sin maika-18 ay tawen ay nanturayan Ari Josias. Di inyat da ay nangsilibrar sin fiesta ay nay ay Nalabas et maga di kais-iso na sin timpon di olay sino ay ari ed Israel ya ed Juda manipod sin timpon di papangolo.

²⁴ Wada pay di odom ay inamag Josias. In-pakaana ed Jerusalem ya sin kailili ed Juda am-in ay manpontos ya mansip-ok, din sinan didiyos ya rebolto ay wada sin beey di ipogaw, ya olay sinoy odom ay inos-osal da ay kadodogis sin pangilan Diyos. Inamag na di ta say matongpal din bilbilin ay naisolat sin libro ay dinteng Hilkiyas ay kanga-toan ay padi sin Timplon Diyos. ²⁵ Magay makaiso en Josias sin aari ay namangpango ya naisokat en sisya ay nangimongsan sin am-in ay nemnem ya bikas na ay mansilbi en Diyos maibasar sin am-in ay naisolat sin linteg Moses.

²⁶ Ngem adi nabaew din palalo ay bonget Diyos sin man-ili ed Juda begew sin lawa ay inam-amag Manasses. ²⁷ Isonga kanan Diyos, “Ipakaan ko din taga-Juda sin sangoanak ay kaman din inyat ko sin taga-Israel. Dokogak abe din pinilik ay siyodad ay Jerusalem ya din Timplo ay nay ay inbagak en panbeeyak.”

*Din Nateyan Josias Ya Din Naisokat En Sisya
(23:28-30,36a,37)*

²⁸ Din odom ay inam-amag Josias et naisolat da sin libro ay kaistoryaan di biyag di aari ed Juda. ²⁹ Idi ari pay laeng sisya, inpangon Ari Neco ed Egipto di ad-ado ay soldado ay en tomolong sin ari ed Assyria sin kad-an di ginawang ay Eufrates.

Inmey da Josias ay en mangipasaldeng koma sin taga-Egipto, ngem idi nan-abat da ed Megiddo, pinse das sisya sin gobatan. ³⁰ Inpalogan din kakoyog na din awak na si kalisa et insaa da ed Jerusalem, pag dan ipayag sin naiponponana ay sanikwa na. Et pag pilien din kaipoipogaw si Jehoahaz* ay anak Josias ay maisokat en sisya, et sinoyatan dan toktok na si lana ay mangisaad en sisya ay ari.

Idi nanturay si Jehoahaz si tolo ay bowan et anggoy, en dinpap Ari Neco et inpabalod na ed Egipto. Pag nan isaad si Jehoyakim ay maikadwa ay anak Josias ay ari et inpilit na ay manbayad din man-ili ed Juda si nangato ay bowis. (23:31-35)

31 32 33 34 35

^{36a} Mantawen si Jehoyakim si dowanpo ya lima sin naisaadana ay ari, et nanturay ed Jerusalem si sinpo ya esa ay tawen. ³⁷ Tinadona din inyat di ap-apo na ay nangam-amag si lawa sin pangilan Diyos.

24

Din Nanturayan Jehoyakim (24:1-4,6,10-17,20)

¹ Sin timpo ay nanturturayan Jehoyakim, ginobat Nebukadnezzar ay ari ed Babilonia din ili ay Juda. Kapilitan ay nanpaituray si Jehoyakim en sisya si tolo ay tawen, ngem idi makdeng di yan

---

* **23:30** Si Jehoahaz di maikap-at ay anak Josias.

kinontra nas sisya. ² Isonga nan-ibaa si Diyos si ad-ado ay bonggoy di tollisan ay taga-Babilonia, Syria, Moab ya Ammon ay mangobat en Jehoyakim ta dadaelen da ed Juda ay kaman din inpaibagan Diyos sin mamadto ay baa na. ³ Inbilin Diyos ay mapasamak dana sin ipogaw ed Juda ta mapakaan da sin sangoanana gapo sin amin ay basbasol Ari Manasses, ⁴ pati din namseana si ad-aad-ado ay ipogaw ay magay basol da. Gapo sin nangiyatanas di, sigaan Diyos ay mamakawan en sisya. ⁵

⁶ Idi natey si Jehoyakim, naisokat ay nan-ari si Jehoyakin ay anak na. ^{7 8 9 10} Sin doy ay timpo, ginobat din oopisyal Nebukadnezzar ed Jerusalem et nilikob da. ¹¹ Idi madama ay liklikoben da din ili, inmey si Nebukadnezzar ay mismo ed Jerusalem. ¹² Sin maikawao ay tawen ay nanturayan Nebukadnezzar, sinmoko en sisya si Jehoyakin, si ina na, din baa na, din papangolon di sosoldado na ya oopisyal na, et nanbalinenas daida ay balod. ¹³ Inan Nebukadnezzar amin ay gameng sin Timplon Diyos ya sin palasyo ya din amin ay bonag ay balitok ay inam-amag Ari Solomon para sin Timplon Diyos et tinmet-ewa amin din inbagan Diyos. ¹⁴⁻¹⁶ Intakina ay balod ed Babilonia amin ay ipogaw ed Jerusalem ay waday kowinta na: si Jehoyakin, si ina na, din aasawa na, am-in ay oopisyal ya mabigbig ay ipogaw, am-in ay sosoldado ay pito ay libo di kabibilang da, ya sinlibo ay karpintiro, manpanday ya nankalalaing ay man-amag si kompormi. Danay ay sinlibo et kabaelan da am-in ay makigobat. Di

kabibilang da amin ay naitakin ed Babilonia yan sinpo ay libo. Say nataynan anggoy din kabibitegan sin ili. ¹⁷ Insokat Nebukadnezzar si Mattanias ay pangamaen Jehoyakin ay say man-ari ed Juda yan nginadanana si Zedekias. ^{18 19 20} Am-in dana ay napasamak sin man-ili ed Jerusalem ya Juda, namnamed din nangipakaan Diyos en daida sin sangoanana, et natongpal begew sin bonget Diyos en daida.

25

Din Naabakan Di Jerusalem (25:1-12,21b)

¹ Sin pitsa 10 di maikasinpo ay bowan sin maikasiyam ay tawen ay nanturayan Zedekias, inmey si Nebukadnezzar ay ari ed Babilonia ya din amin ay sosoldado na ed Jerusalem. Nankampo da sin lasin di siyodad et nan-amag das somakya-ban da sin nanniliket ta way iyat da ay manadael sin alad na. ² Nilikob da din siyodad enggana sin maikasinpo ya esa ay tawen ay nanturayan Zedekias. ³ Sin pitsa 9 di maikap-at ay bowan, kinmaro din betil sin siyodad et enggay magay makan. ⁴ Sin agew ay doy, nilokawan din kalaban da din batog ay alad di siyodad. Idi nalabi, pag et lomayaw si Zedekias ya amin ay sosoldado na sin labi olay mo nililikob din taga-Babilonia si daida, tan nandan da sin liteb sin nan-gawaan di dowan ay batog sin asag-en di garden di ari et tinmagtag da ay nanturong sin tanap ed Jordan. ⁵ Ngem inapayaw din taga-Babilonia si daida et indasan da sin tanap ed Jerico. Nansiasian din sosoldadon

Zedekias et tinaynan das sisya,⁶ isonga dinpap din taga-Babilonia sisya et in-ey da en Nebukadnezzar ed Ribla et isdi ay kineddenganas sisya.⁷ Pinse da din lallalaki ay an-ak na sin sangoanana pag dan boldingan sisya. Kinadinaan da si bronsi et in-ey da ed Babilonia.

⁸ Sin pitsa 7 di maikalima ay bowan, sin maika-19 ay tawen ay nanturayan Ari Nebukadnezzar ed Babilonia, inmey ed Jerusalem si Nebuzaradan ay komander di gowardiyen di ari.⁹ Pinooana din Timplon Diyos, din palasyo ya amin ay importanti ay bebbeey isdi.¹⁰ Binakas abe din sosoldado na din alad di siyodad.¹¹ Inpakaan Nebuzaradan ed Babilonia din amin ay ipogaw ay nataynan sin siyodad, din nanaynan sin kakailian da ta maitapi da sin taga-Babilonia, ya din man-ili abe sin away di siyodad.¹² Ngem binay-ana din kabibitegan ta daida di man-obla sin kaobasan ya papayew.
[13](#) [14](#) [15](#) [16](#) [17](#) [18](#) [19](#) [20](#) [21b](#) Siya di din kaistoryaan di nanbalinan di taga-Juda ay balod sin addawi ay ili.
[22](#) [23](#) [24](#) [25](#) [26](#) [27](#) [28](#) [29](#) [30](#)

Kankanaey Bible
The Holy Bible in the Kankanaey language of the
Republic of the Philippines

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators of Canada, Inc.

Language: Kankanaey

Translation by: Wycliffe Bible Translators of Canada, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

287e9051-f62a-52c2-b51a-3c821ef89a36